

Олена БАША

ОДЕСА. ТЕАТР. PRO

(Нотатки члена журі)

На сцені – учасники Першого відкритого театрального фестивалю абітурієнтів творчих вищих навчальних закладів “Одеса. Театр. PRO”.

Школа-Студія-Театр – схоже, що саме цю славнозвісну формулу К.С. Станіславського одеські театри і меценати взяли на озброєння і втілити її в життя. Почалося з того, що в березні 1992 р., за ініціативи Едуарда Гурвіца, тодішнього голови Жовтневого району м. Одеси, під майбутній Храм Мистецтв, тобто дитячої театральної школи, було надано унікальну за своєю архітектурою та історією будівлю на Сабанєєвому мості № 3. В Одесі з’явився Центр естетичного виховання дітей та юнацтва під керівництвом Алли Півняк і було зроблено перші кроки на шляху до організації закладу з розвитку дитячої творчості. Однак, урахувавши театральні традиції Одеси і те, що в місті відсутні були навчальні заклади відповідного профілю, педагоги школи вирішили спрямувати розвиток свого навчального закладу саме в театральне русло. І 1996 р. під керівництвом нової директорки Владислави Сосницької з’явилась “Школа мистецтв №1 театрального профілю”, що зберегла в своїх стінах ще й естрадне та художнє відділення, що давало можливість поряд з театральними проектами, відкривати для Одеси виставки як юних художників, так і відомих майстрів в галереї “Міст”, а також започаткувати популярну телепередачу і фестиваль “Зірочка”.

Школи мистецтв дещо пізніше (2003) перейменували на “Дитячу театральну школу м. Одеси”, а від 2005 р. керівництво цим унікальним навчальним закладом взяла на себе, випускниця КНУКМ, режисер за освітою, Олена Ткач. І ось уже 15 років поспіль вона обіймає посаду директорки одеської ДТШ.

За цей час школа набула неабиякого авторитету серед містян. Тут навчаються близько 500 дітей різного віку. До дрібниць продуманий і чітко налагоджений навчальний процес враховує потреби і можливості дітей різних вікових категорій, від дошкільнят 5-6 років – до випускників загальноосвітніх середніх шкіл. Тут успішно функціонують сім творчих відділень:

1. Відділення раннього розвитку дитини “РАФАМАН” (5-6 років) (Розвиток Активності Фантазії Асоціативного Мислення Акторських Навичок)

- театральна гра; розвиток мови з логопедом; ритміка; вокал; образотворче мистецтво; англійська мова; підготовка до школи

2. Відділення естетичного виховання (1-4 класи ЗОШ)

- театральна гра; культура мовлення; танець; вокал; предмет на вибір.

3. Театральне відділення (4-9 класи ЗОШ)

- акторська майстерність; сценічна мова; танець; сценічний рух; вокал; музична грамота; обряди України; історія мистецтв; риторика; поетика театру, кіно і телебачення.

4. Інтенсивний клас (8-11 класи ЗОШ)

Для тих, хто вперше прийшов у старшому віці з метою профорієнтації і підготовки творчих програм для вступу до театральних вишів або коледжів

5. Музичне відділення (1-7 класи ЗОШ)

1) Клас фортепіано, гітари – музичний інструмент; сольфеджіо; музична література; хор; ансамбль

2) Клас сольного співу – вокал; сольфеджіо; музичний інструмент; музична література; ансамбль

6. Художнє відділення (1-7 класи ЗОШ) – кераміка; живопис; малюнок; графіка

7. “Школа Сократа” – авторський курс професійної риторики; неориторика і лінгвопрагматика; теорія тексту; риторичні тренінги і практикуми.

“Школу Сократа” створено для випускників школи – так званий “післядипломний розвиток”, а також для всіх зацікавлених програмою містян Одеси різних професій і уподобань, що мають потребу у творчому розвитку та самовдосконаленні.

Результати, досягнуті впродовж навчального процесу учні школи демонструють на відкритих показах.

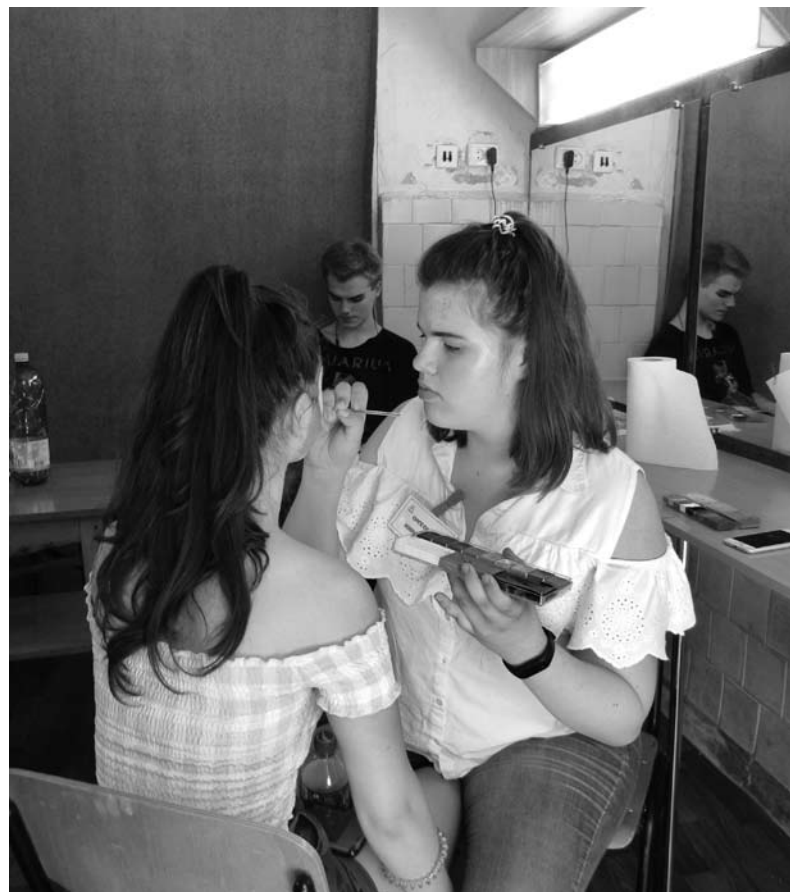
У школі працюють 63 педагоги. Особлива повага і шана тим із них, хто працює з першого дня її заснування (С. М. Риськіна, С. В. Кисельова, І. М. Капля, Е. В. Пророк). Протягом багатьох років тут плідно працюють І. Г. Овчаренко, Т. В. Ісачкіна, І. А. Ульяненко, В. Б. Коваль, Н. В. Пирогова, Ф. Ф. Ткач, С. М. Імас, Н. П. Степаненко. Школа з радістю вітає в своїх стінах і молодих викладачів, а особливо випускників ДТШ, що по закінченні вишів, повернулись сюди уже як педагоги – П. В. Кошка, Г. І. Серебрянківа, Г. Ф. Комадовська, О. В. Фурманова.

Під керівництвом талановитої та невтомної директорки Олени Ткач ДТШ активно розвиває нові проекти – співпраця з НСТД України, з українським театром ім. В. Василька, з ТЮГОм, муніципальним музеєм особистих колекцій ім. А. Блещунова, одеським відділенням “Інтелектуального форуму України” та іншими творчими організаціями. Завдяки підтримці Державного методичного центру при Міністерстві культури України школа проводить Всеукраїнські театральні семінари-практикуми для викладачів театральних шкіл, театральних відділень спеціалізованих творчих навчальних закладів, керівників і методистів установ сфери культури. Відвідуючи заняття, майстер-класи та інші заходи, що викладають провідні спеціалісти з фаху театральної педагогіки, учасники отримують Державне свідоцтво з підвищення кваліфікації.

Завдяки зусиллям Одеської мерії, міського департаменту культури і мистецтв та одеського мецената і бізнесмена Д. Я. Шпінарьова 2011 року ДТШ, що давно потребувала розширення, змінила адресу і “переїхала” у новий, просторіший будинок на Софіївській, 24. Незволікаючи провели серйозні ремонтні роботи в занедбаних приміщеннях будівлі, і школа отримала додаткові класи й костюмерні кімнати. Деякі професійні театри можуть позаздрити матеріальному забезпеченню ДТШ. Затишна театральна-концертна зала устаткована сучасними світловими приладами, а в костюмерному цеху є все необхідне для “Навчального театру”, який об’єднав випускників школи різних років, і учнів базового акторського курсу і “Акторської школи” для дорослих.

Репертуар “Навчального театру” теж може бути предметом для заздроти професіоналів: К. Чуковський, мюзикл “Муха-цокотуха”, Ж. Бомарше “Весілля Фігаро”, М. Куліш “Мина Мазайло” (диплом “Творче відкриття” на міжнародному фестивалі “Південна маска”, м. Миколаїв), М. Угаров “Обломoff” (1 місце на міжнародному фестивалі в Криму),

Підготовка до майстер-класу з гриму.

Олена і Федір Ткачі.

Ж. Жене “Служанки” (І місце на фестивалі “Золота маска Шекспіра” м. Одеса), Е.Шмітт “Оскар і Рожева Пані”. А. Чехов “Спати хочеться” (І місце на одеському фестивалі “Квитків немає”).

В Україні маємо чимало дитячих шкіл естетичного виховання (зокрема, тільки в Одесі їх – 21), ДТШ – єдина державна дитяча театральна школа, що стала справді професійним навчальним закладом, базовою школою початкової театральної освіти. Завершивши навчання, випускники отримують свідоцтво про позашкільну освіту відповідно до напрямку навчання (акторська майстерність; образотворче або музичне мистецтво).

У червні 2018 р. на театральних теренах України за сприяння та інформаційної підтримки Національної спілки театральних діячів України, а також Департаменту культури і туризму Одеської міськради розпочався Перший відкритий театральний фестиваль абітурієнтів творчих вищих навчальних закладів “Одеса. Театр. PRO”. Продюсером фесту стала ди-

ректорка ДТШ Олена Ткач, а натхненником і незмінним режисером – викладач акторської майстерності Федір Ткач. Замалими виявились рамки ДТШ для цього невтомного творчого і подружнього дуету. Мету створення фесту вони пояснюють так: Фестиваль “Одеса.Театр.PRO” (із багатьох означень префікса “pro” нам найбільше до душі – “pro bono publico” – для суспільного добра) відкритий для абітурієнтів творчих вищів, що мріють стати акторами, режисерами, медійниками чи спеціалістами інших творчих професій. Засновники фестивалю проклали своєрідний “місточок” для своїх улюблених вихованців, які здобули можливість в рідних стінах показати себе майстрам, що набирають курси в театральних вищах і коледжах різних міст України.

На фестиваль експертами запрошують знаних фахівців, що працюють на ниві театральної освіти. Експертна рада прослуховує творчі програми, що їх готують майбутні абітурієнти, висловлюють зауваження, дають поради щодо виконання, добору матеріалу, вказують на помилки і радять, в який спосіб їх виправити. Окрім того, члени експертної ради проводять в часі фестивалю свої майстер-класи з акторської майстерности, сценічної мови тощо. Впродовж двох фестивальних років (2018–2019) експертами “Театр.PRO”були:

Станіслав Мойсеев (Київ) – режисер-педагог, доцент кафедри акторського мистецтва та режисури драми Київського національного університету театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого (далі КНУТКіТ ім. І. К. Карпенка-Карого), заслужений діяч мистецтв, народний артист України; Стас Жирков (Київ) – режисер, художній керівник Київського академічного театру драми і комедії на лівому березі Дніпра, заслужений артист України, викладач Київського національного університету культури і мистецтв (далі КНУКіМ); Лариса Семирозуменко (Київ) – старший викладач кафедри акторського мистецтва та режисури драми КНУТКіТ ім. І. К. Карпенка-Карого; Ніна Гусакова (Київ) – режисер-педагог, доцент кафедри театального мистецтва КНУКіМ, кандидат педагогічних наук; Олег Драч (Київ) – актор, режисер-педагог кафедри сценічного мистецтва Київської академії мистецтв, письменник, звідувач відділу культурології в Національному центрі театального мистецтва ім. Леся Курбаса, заслужений артист України; Оксана Стеценко (Харків) – актриса і режисер Харківського театру ім. Т. Г. Шевченка, режисер-педагог театального факультету Харківського національного університету мистецтв ім. І. Котляревського (далі ХНУМ ім. І. Котляревського), заслужена артистка України; Валерій Гуйвін (Харків) – старший викладач кафедри режисури драматичного театру ХНУМу ім. І. Котляревського, Олена Баша (Львів) – акторка

Першого академічного українського театру для дітей та юнацтва у Львові, викладач сценічної мови, доцент кафедри театрознавства та майстерности актора Львівського національного університету імени Івана Франка, заслужена артистка України, Дмитро Наумець (Львів) – актор Львівського академічного драматичного театру ім. Лесі Українки, керівник проекту “People of the SUN”, Лілія Колтиріна та Олександра Самохвалова (Дніпро) – викладачі майстерности актора з лялькою у Дніпровському театральному коледжу, Наталія Блок (Херсон) – драматург, художник-концептуаліст, Олег Шевчук (Одеса) – актор театру і кіно, викладач акторської майстерности Одеського театральному коледжу.

За два фестивальні роки ДТШ прийняла в Одесі представників 23 українських міст та містечок. З поміж 50-ти учасників – 32 стали студентами творчих вишів різних міст і країн. Зокрема, дев’ятеро з них вступили у Київський національний університет театру, кіно і телебачення імени Івана Карпенка-Карого (КНУТКіТ), де їхніми художніми керівниками стали Д. М. Богомазов, О. С. Замятін, Л. П. Попов, А. Є. Самініна; двоє – у Харківський національний університет мистецтв імени Івана Котляревського (ХНУМ) до О. Ф. Дмитрієвої та О. В. Стеценко; п’ятеро – у Київський національний університет культури і мистецтв (КНУКіМ), де навчаються у таких майстрів, як С. І. Жирков, І. Г. Вітовська, Н. М. Гусакова, П. В. Небера; стали студентами Київської академії мистецтв на курсі О. Т. Драча та

Київського міжнародного університету (КиМУ) на курсі Л. М. Сомова. Двоє випускників вступили до вишів Росії: ВТУ ім. Щепкіна (м. Москва) і ЛПІТМІК (м. Санкт-Петербург). В Одеський та Дніпровський театральному коледжі (ТХК) вступило сімнадцятеро абітурієнтів на курси до Є. В. Лавренчука, О. В. Шевчука та Л. А. Колтиріної відповідно. Це переконливий доказ того що відкритий фестиваль абітурієнтів “Одеса. Театр.PRO” Дитячої Театральної Школи дає можливість своїм учням під керівництвом досвідчених педагогів-митців неспішно, ґрунтовно поринути у світ творчости, пізнати себе, визначити життєвий шлях. І навіть якщо не всі вихованці театральної школи стануть акторами, режисерами чи драматургами – вони обов’язково виростуть гармонійно розвинутими, небайдужими, успішними людьми.

PS. У ЛНУ ім.Івана Франка навчається одна випускниця ДТШ м. Одеси – Катерина Кудлач, курс Олексія Кравчука. Перша ластівка! Сподіваємось, що львівський напрямок незабаром стане пріоритетним для одеських абітурієнтів.

Експертна рада та учасники Першого відкритого театрального фестивалю абітурієнтів творчих вищих навчальних закладів “Одеса. Театр. PRO”. Сидять (зліва направо): Олег Шевчук, Лілія Колтиріна, Олена Баша, Станіслав Мойсєєв, Олег Драч, Ніна Гусакова, Оксана Стеценко.

